

CONSIDERAȚII PRIVIND RELAȚIA DINTRE TURISM ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Conf. univ. dr. Anca Ileana Dușcă

1. Definiție și premise. Turismul ca activitate individuală - de a călători în spațiu pe o anumită distanță și cu anumite mijloace de transport - sau ca întreprindere se bucură de o multitudine de definiții. Iată câteva dintre ele. Într-una din primele definiții se spunea că turismul "în sensul modern al cuvântului, este un fenomen al timpurilor noastre, bazat pe creșterea necesității de refacere a sănătății și schimbarea mediului de viață, pe creșterea și dezvoltarea sentimentului de receptivitate pentru frumusețile naturii¹ (1905). Mai apoi, într-o lucrare sugestiv intitulată "industria călătorului" turismul se definea ca " ...ansamblul organelor și funcțiilor lor, nu numai din punct de vedere al celui ce se deplasează, al călătorului propriu-zis, dar în principal din punctul de vedere al valorilor pe care călătorul le ia cu el și al celor care, în țările unde sosește cu portofelul doldora, profită direct (în primul rând hotelierii) și indirect de cheltuielile pe care le face spre a-și satisface nevoile de cunoștințe sau de plăcere" (1910)². Dicționarul enciclopedic român, definește turismul ca fiind activitatea cu caracter recreativ sau sportiv, constând din parcurgerea, pe jos sau cu diferite mijloace de transport a unor distanțe, pentru vizitarea regiunilor pitorești, a localităților, a obiectivelor culturale, economice, istorice etc.³ Dicționarul turistic internațional definește turismul ca "ansamblul de măsuri puse în aplicare pentru organizarea și desfășurarea unor călătorii de agrement sau în alte scopuri, realizate prin intermediul unor organizații, societăți sau agenții specializate, fie pe cont propriu, pe durată limitată de timp, precum și industria care concurează la nevoile turiștilor⁴.

Nu departe de definițiile mai sus menționate este și definiția legală. Astfel art. 2 lit. a din Oordonanța Guvernului nr. 58/1998 (privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România) prevede că turismul este "o ramură a economiei naționale, cu funcții complexe ce reunește un ansamblu de bunuri și servicii oferite spre consum persoanelor care călătoresc în afara mediului lor obișnuit pe o perioadă mai mică de un an și al căror motiv principal nu este altul decât exercitarea unei activități remunerate în interesul locului vizitat". Rezultă din toate definițiile precizate mai sus că turismul reprezintă mai întâi ansamblul de activități prin care omul își petrece timpul liber călătorind în altă localitate sau țară pentru a vizita oameni și locuri, monumente istorice în scopul îmbunătățirii culturii generale, pentru a se distra ori a face sport, pentru relaxare sau tratament terapeutic... și mai apoi este industria anume creată pentru satisfacerea tuturor bunurilor și serviciilor solicitate

¹ Definiția aparține lui Gryer: "Hondbuchder SchureizerisdenValtswirtsdeaft". A se vedea I. Istrate, Fl. Bron, A.G. Roșu, *Economia turismului și mediului înconjurător*, Editura Economică, 1996, p. 7.

² Definiția aparține lui P. Picard: a se vedea F. Bron, D. Marin, T. Simon, *Economia turismului și mediul înconjurător*, Editura Economică, 1998, p. 11.

³ Dicționarul enciclopedic român, Editura Politică, București, 1966, vol IV, Q-Z, p. 742.

⁴ A se vedea Fl. Braun, D. Marin, T. Simon, op. cit., p. 11.

de turiști la locul de destinație, al un înalt nivel calitativ și în condițiile protecției și conservării resurselor turistice, în special, și a mediului înconjurător, în general⁵.

Dar în același timp turismul este un fenomen actual, o realitate a zilelor noastre, marcată de creșterea veniturilor și a puterii de cumpărare a oamenilor, sporirea duratei timpului liber, reducerea zilei și a săptămânii de lucru, mărirea concediilor, creșterea speranței medii de viață, dezvoltarea și modernizarea mijloacelor de informare, maladiile frecvente, stresul psihic, constrângerile din viața socială și profesională etc. Datorită acestora turismul a răspuns nevoii acute a oamenilor de cunoaștere, pe de o parte (a altor locuri decât cele de naștere) și de relaxare, de revigorare a forțelor fizice și psihice⁶.

2. Turismul - ramură a geografiei economice. Există țări (Elveția, Franța) în care se vorbește de "industria turismului" sau "industria hotelieră". Evident că turismul nu este industrie⁷ pentru că nu crează noi valori, expresiile însă doresc să sublinieze o altă realitate și anume că turismul - ramură a economiei naționale - a făcut, atât la nivel național, cât și la nivel internațional ca "sute de mii de persoane să servească milioanele de persoane"⁸ ce se deplasează în scopuri recreative aducând astfel țărilor venituri deosebit de importante. Turismul - ca ramură a economiei naționale - este studiat deopotrivă de științele economice, și vorbim astfel de economia turismului, cât și de geografie⁹ și în funcție de potențialul turistic (al fiecărei țări) se poate vorbi de mai multe tipuri de turism (toate acestea răspunzând diferitelor nevoi ale oamenilor). Este vorba despre: turismul balnear-maritim care este practicat pentru cura helioterma, cura climaterică, băi de mare și nămol; turismul montan și de sporturi de iarnă care cuprinde turismul de drumeție, turismul climateric subalpin și alpin, turismul de sporturi de iarnă; turismul de cură balneară care se realizează în stațiunile cu izvoare tremale și minerale cu virtuți terapeutice; turismul cultural care privește vizitarea monumentelor de artpă veche, a muzeelor, caselor memoriale etc.; turismul comercial expozițional legat de fenomenul de shopping alături de

⁵ Idem.

⁶ "Cum numărul populației înmajoritatea țărilor a crescut considerabil, iar influența factorului distanță - trup a fost diminuată simțitor prin modernizarea mijloacelor de transport, turismul - ca modalitate de petrecere plăcută și utilă a timpului liber - a cunoscut o "explozie" fără precedent, constituind una dintre cele mai remarcabile trăsături ale epocii contemporane, dar mai ales a deceniilor șapte, opt și nouă ale secolului XX". A se vedea I. Istrate, Fl. Bron, A.G. Roșu, *Economia turismului și mediul înconjurător*, Editura Economică, 1996, p. 56.

⁷ Conform Micului dicționar enciclopedic (1972) industria este "o ramură a producției materiale (și a economiei naționale) în cadrul căreia au loc (pe scară largă) activitățile de însușire din natură a unor obiecte ale muncii (existente independent de activitatea omului) și de transformare a acestora, precum și a altora (ex. a unor produse ale agriculturii) în mijloace de producție și bunuri de consum; activitățile industriei se desfășoară în fabrici, uzine, mine, ateliere, centrale electrice etc.", p. 469.

⁸ I. Lețea, A. Ungureanu, *Geografie economică mondială*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979, p. 266.

⁹ "Economia turismului și mediului înconjurător studiază fenomenul turistic în organizarea ??? și națională, piața turistică în manifestările componentelor sale, industria turismului în ansamblul și în componența întreprinderilor hoteliere și de alimentație, a celor de agrement, tratamentul balnear și pentru transportul turiștilor, a întreprinderilor prestatoare de servicii turistice către populație, activitatea tuturor agenților economici care se ocupă de pregătirea, procurarea și realizarea produselor turistice, în condițiile protecției și conversării mediului înconjurător". A se vedea Fl. Bron, D. Marin, T. Simion, op. cit., p. 13.

vizitarea de târguri și expoziții de mostre; turismul festivalier este legat de desfășurarea diferitelor festivaluri culturale -artistice naționale sau internaționale; turismul sportiv însoțește evenimentele sportive de la cele mai mărunte la cele de anvergură mondială(olimpiadele de ex.);turismul de vânătoare sau safari (cu dezvoltare mai mare în Africa)¹⁰.

3. O.M.T. (Organizația Mondială a Turismului). Organizația Mondială a Turismului, are ca precursor Uniunea Internațională a Organizațiilor Oficiale de Turism (IUOOT) creată în 1-4 octombrie 1946, la Londra (în sediul South Bank). La ultima Adunare Generală Extraordinară a IUOOT (de la Ciudad de Mexico) din 17-18 septembrie 1975 s-a creat OMT. Obiectivul fundamental al OMT este "promovarea și dezvoltarea turismului, în dorința de a contribui la expansiunea economică, la înțelegerea internațională, pacea și prosperitatea, ca și promovarea respectului universal și la susținerea drepturilor și libertăților umane dundamnetale, fără distincție de rasă, sex, limbă sau religie" (art. B din Statut).

Pentru realizarea acestui obiectiv (deosebit de vast) OMT are mai multe competențe: inventarierea resurselor turistice, elaborarea master planurilor la nivel național, stabilirea politicilor de turism, întrunirea planurilor și programelor de dezvoltare a turismului de masă; acordarea de consultanță și know-how pentru structurile administrative naționale sau pentru dezvoltarea corporațiilor legislative, regulamente; evaluarea impactului produs de turism asupra economiilor naționale și a mediului înconjurător; obținerea și schimbul de date statistice, analize statistice, analize și cercetări de marketing, relații publice și publicitate; studii de evaluare, fezabilitate pentru turism și hoteluri, managementul dezvoltării; planificarea și managementul bunurilor de interes național, social, cultural cu valențe turistice; analiza ariilor de dezvoltare, susținerea noilor obiective turistice, dezvoltarea produselor originale (sporturi acvatice și marine, sporturi de iarnă, parcuri de odihnă și recreere, rezervații sălbatice, parcuri naționale, forme de turism cultural și ecoturism; analiza structurilor turistice (planificare, spațialitate, dezvoltare a hotelurilor, campingurilor de vacanță, pensiuni și ferme, moteluri, popasuri ș.a.) sisteme de clasificare a hotelurilor; prezentarea surselor și metodelor de finanțare a investițiilor în turism, studii de fezabilitate, precum și pre-investiție, proiecte de investiții, analize de cost, beneficii; siguranța turiștilor și facilitățile turistice auxiliare¹¹.

În structura OMT intră: Adunarea Generală și Comitetele regionale reprezintă principalul organism al OMT (are în componență atât membri obișnuiți cât și delegați și membri afiliați), se întrunește de două ori pe an pentru adoptarea recomandărilor și bugetului general; Secretariatul General care are sediul la Madrid, este condus de un secretar ales de Consiliu prin votul a două treimi din membri (pe o durată de 4 ani) și are atribuții specifice oricărui serviciu de secretariat, stabilește agenda de lucru, ține legătura cu țările membre, ține evidența dosarelor și arhiva OMT; Consiliul Executiv și Comitetele

¹⁰ I. Lețea, A. Ungureanu, Geografie economică mondială, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979, p. 266-167. Cu privire la istoricul fenomenului turistic a se vedea Fl. Bron, I. Istrate, A.G. Roșu, Economie politică, 1996, București, p. 238 și urm.

¹¹ Fl. Bron, D. Marin, T. Simion, op. cit., p. 28. Cu privire la bazinele turistice ale Terrei (anume: zona mediteraneană, zonele din Spania, Franța, Italia, Grecia, zona Atlanticului de Nord, zona arcului alpin, zona turistică din Europa de Est, zona turistică din America de Nord, zona turistică din lumea a treia) a se vedea Fl. Bron, I. Istrate, A.G. Roșu, Economie politică, 1996, București, p. 242-245.

oficiale sunt alese de Adunarea Generală având în principal, atribuții administrative, executive (ex. administrează și controlează bugetul organizației). Pentru o mai bună organizare a activității pe diferite domenii de activitate există: Comitetul de coordonare Tehnică și Programe, Comitetul pentru Buget și Finanțe, Comitetul pentru mediul înconjurător, Comitetul de facilități; Comitetul Membrilor (Afiliați este alcătuit din grupuri de lucru pe domenii specifice (turism și tineret, turism și sănătate ori tehnologia informației)¹².

4. Mediul înconjurător și turismul. Relația dintre turism și mediul înconjurător este una evidentă de dublă influențare și condiționare deoarece: turismul este întotdeauna dependent de mediu pentru că se desfășoară în mediu; prin urmare mediul este condiția de a fi a turismului: (turismul se desfășoară în mediu și prin mediu, calitatea mediului putând favoriza ori defavoriza activitățile turistice)¹³. Elementele naturale ale mediului (pădurile, lacurile, munții) reprezintă în același timp resurse și ținte turistice care favorizează desfășurarea turismului de odihnă, recreere, tratament, deci cu cât aceste resurse sunt mai variate și mai nealterate, cu atât interesul lor turistic e mai mare răspunzând astfel unor motivații variate¹⁴; turismul prin exigențele pe care le cere reprezintă o soluție și o motivație pentru păstrarea nealterată a mediului; fondurile obținute din turism putând fi folosite pentru refacerea naturii (de aceea se și spune că ocrotirea naturii și conservarea calităților sale reprezintă pentru turism o necesitate, acțiunile întreprinse în acest sens concurând la protecția potențialului turistic¹⁵.

Mai pe scurt putem spune că poluarea mediului afectează turismul dar adică e incorect realizat și turismul afectează mediul și iată cum:

1) poluarea factorilor de mediu afectează turismul astfel - prin poluarea aerului produsă de industrie (energetică, metalurgică, chimică, petrochimică, a materialelor de construcție, prelucrarea lemnului, alimentară), anume prin pulberi, substanțe iritante, mitotoxice, tixice, se pot polua resursele ce stau la baza desfășurării de activități specifice turismului balnear, de odihnă și recreere¹⁶, cu consecința directă și imediată a izgonirii ori neatragerii de turiști; - prin poluarea apelor mari, lacurilor, râurilor și Deltei, se ajunge la reducerea efectelor relaxante și o scădere a efectelor bioterapeutice sau biostimulatori ale

¹² Prin intermediul lor se realizează seminarele, contractele dintre profesioniști, ca de exemplu. Asociația Mondială a Agențiilor de Voiaj (MAVA cu sediul la Geneva); Federația Universală a Asociațiilor Agențiilor de Turism (UFTAA din Monaco), Consiliul Internațional al Agențiilor de Voiaj (ICTA din Londra), Asociația Internațională pentru obiective turistice și excursii (ISTA cu sediul la Viena), Asociația internațională a managerilor de circuite (IATM din Londra), Grupul Național al Agențiilor de Voiaj (Milano), Asociația Internațională de Transport Aerian (IATA cu sediile la Montreal și Geneva), Asociația Regională Europeană pentru Zboruri Aeriene (EPAA din Marea Britanic); Consiliul Internațional al Asociațiilor de Aeroporturi (AACC din Geneva), Asociația Instituțiilor de Management pentru Hoteluri și Alimentație (HCIMA din Londra), Asociația Internațională Hotelieră (Paris), Asociația Hotelurilor din Caraibe (CHA). A se vedea Fl. Bron, D. Marin, T. Simion, op. cit., p. 32.

¹³ Idem, p. 209.

¹⁴ Idem.

¹⁵ A se vedea I. Istrate, Fl. Bron, A.G. Roșu, Economia turismului și mediul înconjurător, Editura Economică, 1996, p. 243.

¹⁶ Idem. A se vedea M. Duțu, Dreptul mediului. Tratat. Abordare integrală, vol. II, Editura Economică, 2003, p. 498.

acestora¹⁷; - poluarea solului prin deșeuri, pesticide, îngrășăminte chimice sau prin ploile acide ori datorită pășunatului necontrolat (cum este cazul pajiștilor alpine sau montane din munții Bucegi, Ceahlău, Rodnei, Parâng, Ciucaș) are consecințe nefaste asupra turismului¹⁸; - poluarea fonică reprezintă un factor care poate interveni în stațiunile balneoclimaterice prezența sa putând duce chiar până la anularea eficacității tratamentelor balneare realizate de turiști¹⁹; - poluarea vizuală (cum e cazul defrișărilor, excoarării versanților²⁰, carierelor de calcar²¹, holdelor de steril).

2) la rândul său turismul, fiind un consumator de spațiu și de resurse duce la degradarea mediului fie prin acțiunea directă a turiștilor asupra peisajului, florei, faunei sau altor obiecte turistice pe care le pot deteriora, fie prin concepția eronată de valorificare a unor zone sau obiective turistice. Activitățile turistice cu impact negativ asupra mediului sunt: "- circulația turistică necontrolată în zonele sau obiectivele turistice aflate în afara traseelor marcate, duce la distrugerea vegetației și a florei, la ruperea copacilor, puieților, desprinderea de roci, btaconaj și tulburarea biofagurilor specifice vânatului (și în general faunei, mergând până la distrugerea unor specii²²; - circulația automobilistică în stațiunile balneoclimaterice și intensificarea circulației automobilistice în zone devenite de curând accesibile au ca efect nu doar poluarea aerului dar și alterarea, datorită gazelor de așapament, a florei din zonele respective; - valorificarea nerațională a substanțelor minerale balneare sau a nămolurilor terapeutice a dus la scăderea potențialului resurselor, diminuarea cantității de CO₂ (cum este cazul zăcămintelor hidrominerale Covasna și Buziaș) și la deprecierea zăcămintelor de nămoluri terapeutice (cum s-a întâmplat la Techirghiol, alcurile Negru și Ursu din Sovata și Săcelu-Golj); - dezvoltarea nesistematizată a localităților - cu deosebire a celor socotite stațiuni balneare - și încărcarea localității cu obiective turistice a dus la urbanizarea stațiunii (cazul Băile Felix sau Sovata), ceea ce a afectat echilibrul ecologic al stațiunii; - construirea unor rețele încărcate de poteci, drumuri și mijloace de urcat (telescaun, teleferic) a dus la defrișări masive afectând și

¹⁷ Exemple nefericite în acest sens fiin lacurile Techirghiol, Amara, Balta Albă a apoeilor freaticce dulci sau minerale etc. Fl. Bron, D. Marin, T. Simion, op. cit., p. 211.

¹⁸ Idem.

¹⁹ Idem, p. 213.

²⁰ Cazuri întâlnite în munții Apuseni, Munții Cozia, Bucegi, rezervația Bâla-Lala din munțik Rodnei etc. Idem.

²¹ Ca în cazul Cheilor Corcoaia, monument al naturii și obiectiv turistic cu caracter de unicat al zonei turistice Porțile de Fier, de la Pecinișca, de la intrarea în Băile Herculane și de la Pietreni - Costești (jud. Vâlcea) aflate într-o zonă de mare circulație turistică, sau cariera de la Valea Ilvei din munții Bârgăului. A se vedea Fl. Bron, D. Marin, T. Simion, op. cit., p. 212. Tot asemenea pentru a sublinia interdependența turism mediu putem spune că în ceea ce privește fauna, caprele dintr-o zonă montană (cu deosebire cele negre) dăunează pădurilor dar reprezintă o atracție pentru turismul cinegetic și un element de peisaj și de valoare ecologică; bovinele (sau măgarii pentru cărat asigură aprovizionarea cu o parte a produselor alimentare perisabile și reprezintă un element pitoresc pentru vizitatorii proveniți din mediul urban; oile în funcție de densitatea la hectarul de pșune, contribuie la eroziunea solului, păscând stratul vegetal al acestuia, caili, considerați ca animale de lux, constituie o atracție turistică suplimentară (sporturi ecvestre, circuite călare etc.) dar numărul lor este în funcție de posibilitățile locale de furaje". A se vedea V. Ioanid, Urbanism și mediu, Editura Tehnică, București, 1991, p. 143-144.

²² Acesta este motivul pentru care floarea de colț și garofița de munte (cu varianta sa endenică "Garofița de Piatra Craiului") se află de cale de dispariție. Idem, p. 213.

frumusețea peisajului); - amenajările pentru vizitarea peșterilor dacă sunt executate fără a respecta tehnica specifică unor astfel de lucrări pot duce la degradarea totală sau parțială a acestora (cazul peșterilor Muierii din munții Parâng, Ialomiței din munții Bucegi și Ionel din munții Bihor)²³.

5. Ecoturismul și turismul durabil. Ecoturismul²⁴ sau turismul ecologic "verde"²⁵ presupune o întreită acțiune: - desfășurarea întregii activități turistice într-un mediu propice sănătății oamenilor; - generațiile viitoare trebuie să aibă posibilitatea de a se bucura de aceleași calități ale mediului ceea ce presupune un management al mediului adoptat al acestei cerințe; - crearea unei conștiințe ecologice a indivizilor fiecare în parte și toți la un loc ceea ce presupune o activitate concretă la nivel național și internațional²⁶. Dezvoltarea turismului pe baze ecologice, în armonie cu mediul pentru refacerea, protecția și conservarea potențialului turistic și respectiv, combaterea poluării din orice sursă este parte integrantă a strategiei de dezvoltare a turismului, integrarea în UE mai presupunând și elaborarea unui cod al comportamentului turiștilor care să conțină reguli ecologice și etice. În fine, elaborarea unui ghid practic pentru folosința agenților economici de turism, conținând recomandări care vor face mult mai ușoară evaluarea factorilor naturali; și mediului la distribuirea produselor turistice și facilităților²⁷.

Turismul durabil este definit ca fiind "dezvoltarea tuturor formelor de turism, amnagementul și marketingul turistic care să respecte integritatea naturală, socială și economică a mediului, cu asigurarea exploatării resurselor naturale și culturale și pentru generațiile viitoare" (anual 1991). Conceptul a fost astfel definit de către: UICN - Uniunea Internațională de Conservare a Naturii; WFM - Federația Mondială pentru ocrotirea naturii; PMABE - Federația Europeană a Parcurilor Naționale.

Turismul durabil presupune o acțiune comună între toți cei chemați să ia decizii în acest domeniu, dezvoltarea durabilă a turismului implicând rezolvarea următoarelor probleme: identificarea tuturor valorilor și găsirea tuturor posibilităților ce pot sta la baza turismului durabil în zone naturale turistice; analiza pieței interne, neinternaționale și a cerințelor turistice pentru dezvoltarea și diversificarea activităților turistice; analiza

²³ Idem. p. 214-216.

²⁴ Născut relativ recent - anii 1984-1985 - în America de Nord ecoturismul a fost socotit de Societatea Americană de Ecoturism, ca fiind "turismul în arii virtual neperturbate de ființele umane și care trebuie să contribuie la conservarea naturii și la bunăstarea populației locale". Realitatea a demonstrat că dintre cele două domenii (conservarea naturii și bunăstarea populației locale) în care turismul trebuia să-și aducă o contribuție însemnată conservarea naturii a avut de suferit astfel că după o perioadă de înflorire a urmat declinul - determinat și de organizațiile ecologice care - prin presiunile făcute - au cerut ca o parte din banii obținuți în urma activității de turism să fie utilizată pentru susținerea eforturilor de conservare a siturilor și culturilor indigene. A se vedea M. Duțu, Dreptul mediului. Tratat. Abordare integrală, vol. II, Editura Economică, 2003, p. 499.

²⁵ Turismul rural s-a născut și mai aproape de zilele noastre anii '90 fiind considerat ca "punct de întâlnire între ecoturism și turismul durabil deoarece se realizează prin acceptarea și respectarea exigențelor unui mod de viață mai pliat cerințelor sistemului natural. Turismul verde numit și "turism dulce" datorită impactului mai redus asupra mediului ambiant reprezintă un concept ce înglobează noțiunile mai importante precizate (ecoturism și turism rural) fiind și alternativă la turismul tradițional. Idem, p. 500.

²⁶ A se vedea I. Istrate, Fl. Bron, A.G. Roșu, op. cit., p. 253.

²⁷ Idem, Fl. Bron, D. Marin, T. Simion, op. cit., p. 220.

gradului de exploatare a resurselor naturale și cu luarea în considerație a cerințelor de protecție²⁸.

Un an mai târziu 1992 (iunie) la Conferința ONU privind mediul (de la Rio de Janeiro) s-a prevăzut imperativul promovării inițiativelor vizând dezvoltarea turismului durabil la nivel internațional. Mai apoi, în 1995: Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UMEP/PNUE a publicat pentru prima dată) o colecție a liniilor directoare de dezvoltare a turismului mondial cu semnificații notabile și în privința turismului durabil; s-a desfășurat, la Lanzarote (aprilie Spania) sub auspiciile UNESCO o conferință mondială privind turismul durabil, ocazie cu care s-a adoptat o Cartă a turismului durabil în 18 puncte; s-a desfășurat la Jakarta (noiembrie Indonezia) a doua conferință a părților la Convenția privind biodiversitatea unde s-a propus ca acest document să fie folosit drept bază pentru dezvoltarea principiilor și a reglementărilor internaționale referitoare la compatibilizarea activităților turistice cu cerințele protecției mediului²⁹.

Nu trebuie uitate nici documentele adoptate în cadrul Sumith-ului verde de la Johannesurgs (2000) și în cadrul Anului Internațional al Ecoturismului (2002) care au contribuit la aplicarea conceptului de "turism durabil" și la formularea unor reguli speciale în acest sens. În ce privește legislația internă trebuie amintit că Legea nr. 137/95: definește în anexa 1, ecoturismul ca fiind "turismul în zonele naturale relativ neatinse, practicat astfel încât să nu aducă daune mediului și să contribuie direct la protecția și gospodărirea permanentă a zonelor respective; prevede că "autoritatea publică centrală pentru turism urmărește protejarea patrimoniului natural, inclusiv prin măsuri impuse unităților care desfășoară activități în acest domeniu și încurajează aplicarea principiilor ecoturismului" (art. 76 astfel cum a fost modificat de Ordonanța de Urgență nr. 91 din 20 iunie 2002)³⁰.

²⁸ Idem. Tot în 1991 (17 noiembrie) a fost semnată și Convenția privind protecția Alpilor (intrată în vigoare la 6 martie 1995) ea vizând armonizarea intereselor economice cu cele ecologice în masivul alpin (printre părțile semnatare s-a aflat și Comunitatea Europeană). Convenția prevedea obligația statelor părți de a promova o strategie generală de preservare, observare și colaborare în materiile următoare: amenajarea teritoriului, calității aerului, protecției solului, regimului apelor, protecției naturii și întreținerii peisajului, deșeurilor. La această Convenție s-a adăugat în timp o serie de protocoale privind pădurile (1996), turismul (1998) etc. A se vedea vedea M. Duțu, Dreptul mediului. Tratat. Abordare integrală, vol. II, Editura Economică, 2003, p. 496.

²⁹ Cu toate că această convenție nu se referă direct și special la turism, prin regulile privind conservarea speciilor de plante și animale prezintă implicații și în turism. Idem, p. 500.

³⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 465 din 28 iunie 2002. Înainte de modificare art. 76 prevedea: "Autoritatea Națională pentru Turism și Ministerul Tineretului și Sportului elaborează programe educaționale în scopul formării unui comportament responsabil față de mediu și încurajează aplicarea principiilor ecoturismului".